

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

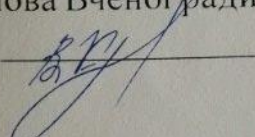
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено

Вченою радою факультету

протокол від 12 / 10 2022 № 3

Голова Вченої ради факультету

В. Краєвський

Методичні рекомендації
до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни
«Аудит державних фінансів»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит
та бізнес-аналітика»
статус дисципліни : вибіркова

Ірпінь 2022

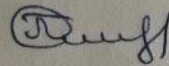
Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Аудит державних фінансів», затвердженої Науково-методичною радою Університету 18.08.2022 р., протокол № 7.

Укладач:

О.Г. Рябчук, к.е.н., доцент

Рецензенти:

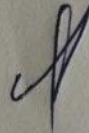
О.В. Панасюк, к.е.н., доцент

О.І. Мазіна, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол від 30.09. 2022 р. № 3/1.

В.о. завідувача кафедри

А.В. Лісовий, д.е.н., професор

ЗМІСТ

	Стор.
1. Передмова	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Пояснення до семінарських занять	4
4. Оцінювання відповідей на семінарських заняття	5
5. Завдання до семінарських занять	6
6. Рекомендована література	25

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі державного розвитку є дуже актуальною та необхідною підготовка фахівців, спроможних здійснювати аудит законності та ефективності надходження і витрачання державних фінансових ресурсів у розрізі всіх його видів. Це і обумовлює необхідність вивчення дисципліни «Аудит державних фінансів».

Вітчизняними і зарубіжними дослідженнями з питань державного фінансового контролю доведено, що шлях до підвищення його ефективності лежить через удосконалення основних складових його системи, зокрема: мети, завдань і об'єктів контролю, функцій його суб'єктів та удосконалення форм контролю.

За допомогою контролю суб'єкти державного регулювання економіки передусім повинні одержувати необхідну інформацію про якість вжитих ними заходів регулювання (про своєчасність, достатність, адресність і затратність застосованих регуляторів), а вже потім про те, хто і наскільки не дотримав встановлені норми і правила.

У зв'язку із цим у світову практику вже давно увійшла така форма контролю, як аудит адміністративної діяльності, який ще називають операційним, управлінським аудитом або аудитом ефективності.

Застосування нової для України форми державного фінансового контролю за ефективним формуванням, розподілом і використанням державних фінансових ресурсів, переважна частина яких зосереджена у бюджетній системі, активізується. Такою формою контролю є державний фінансовий аудит, який здійснюється з метою визначення законності та ефективності як надходження, так і використання бюджетних коштів.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аудит державних фінансів» є оволодіння студентами теоретичними основами державного фінансового аудиту, набуття практичних навиків виконання аудиторських процедур та застосування їх у професійній діяльності.

Основне **завдання** вивчення дисципліни «Аудит державних фінансів» полягає в наданні студентам професійних знань з державного фінансового аудиту та набуття ними уміння професійно проводити аудиторський контроль відповідно до нормативно-правових актів для більш ефективного використання бюджетних коштів.

ПОЯСНЕННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Підготовна до семінарських занять з навчальної дисципліни «Аудит державних фінансів», включає такі форми:

- опрацювання нормативних документів;
- опрацювання лекційного матеріалу навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять шляхом більш детального опрацювання рекомендованої основної і додаткової літератури;
- опрацювання тем і питань, які винесені для самостійного вивчення;

Робота на семінарських заняттях здійснюється здобувачами вищої освіти під керівництвом викладача під час аудиторних занять. Кожне заняття складається із декількох завдань. Це дасть можливість здобувачам вищої освіти більш конкретно засвоювати набуті теоретичні знання під час лекцій та самостійної роботи над темами навчальної дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ

Оцінювання відповідей на семінарських заняттях проводиться за трьохбальною шкалою.

відмінно виставляється, якщо здобувач вищої освіти активно працює протягом усього семінарського заняття, дає повні відповіді на запитання викладача у відповідності з планом семінарського заняття і показує при цьому глибоку оволодіння лекційним матеріалом, знання законодавства, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.

добре виставляється за умови дотримання таких вимог: здобувач вищої освіти активно працює протягом семінарського заняття, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на відповідні нормативні документи та літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу.

задовільно виставляється в тому разі, коли здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, законодавства та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки й розв'язувати задачі. Але на семінарському занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

незадовільно виставляється в разі, коли здобувач вищої освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
Максимальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 3 бали	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
Мінімальний бал відповідно до розподілу балів на одне заняття – 1 бал	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності..
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та завдань.

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Місце державного фінансового аудиту в системі державного фінансового контролю

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттям та видами аудиту ефективності, місцем державного фінансового аудиту в системі державного фінансового контролю

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Контроль за Лімською декларацією керівних принципів контролю – це ...
- 2) Державне управління – це ...
- 3) Аудит адміністративної діяльності – це ...
- 4) Аудит ефективності – це ...
- 5) Економічна ефективність – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Аудит ефективності діяльності має іншу назву – „аудит цінності за гроші”.
- 2) Економічність, лояльність та ефективність є основними критеріями державного аудиту.
- 3) Аудиту ефективності виконання програми (функції) не можна піддавати всі види діяльності.
- 4) Якість державного фінансового контролю забезпечується виконанням трьох основних функцій: профілактичної, мобілізуючої та інформаційної.
- 5) Економія - це придбання у відповідний строк і за мінімальною вартістю фінансових, людських і матеріальних ресурсів, які є придатними і за якістю, і за кількістю.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) На думку вчених, економічна та ... функції держави є найважливішими, бо за умови відсутності у неї належного економічного потенціалу або низької ефективності його використання гальмується реалізація нею інших суспільних функцій.
- 2) Державний аудит складається з двох основних видів – ... та аудиту ефективності діяльності.
- 3) Насамперед аудит повинен включати аналіз ... бюджетних програм та пропозиції щодо їх усунення та сприяти створенню єдиного інформаційного простору в межах державного органу.
- 4) ... ревізія в державному секторі економіки України ставить за мету перевірку дотримання чинного законодавства.
- 5) Якість державного фінансового контролю забезпечується виконанням трьох основних функцій: профілактичної, ... та інформаційної.

Питання для самоконтролю:

1. Надати визначення контролю за Лімською декларацією керівних принципів контролю.
2. Назвати основні функції держави.
3. Що являє собою державне управління?
4. Що означає фіскальне спрямування контролю?
5. Що таке аудит адміністративної діяльності?
6. Що є основними критеріями державного аудиту?
7. В чому полягає поняття ефективності?
8. Виконанням яких функцій забезпечується якість державного фінансового контролю?
9. В чому полягає профілактична функція державного фінансового контролю?
10. Що передбачає мобілізуюча функція державного фінансового контролю?

11. Яким чином здійснюється розподіл державного контролю в залежності від сфери застосування?
12. Принципи організації бюджетної системи.
13. Склад бюджетного законодавства.

Тема 2. Аналіз існуючих підходів і методики аудиту державних фінансів у контексті міжнародного досвіду

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з досвідом організації аудиту державних фінансів у США. Досвід організації аудиту державних фінансів у європейських країнах. Відмінність аудиту ефективності від інспектування (ревізії) та фінансового аудиту

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державний аудит у США – це ...
- 2) Аудит ефективності у США – це ...
- 3) Бюджетний аудит – це ...
- 4) Один із способів визначення критеріїв ефективності – це ...
- 5) Державний бюджетний аудит – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Головна відмінність між аудитом фінансової звітності (ревізія чи перевірка) та аудитом ефективності – призначення контролю.
- 2) Контроль за цільовим та законним використанням бюджетних коштів, (наприклад, виділених на виконання бюджетних програм) здійснюється у формі аудиту ефективності.
- 3) Аудит ефективності базується на подібній базі знань як ревізія та фінансовий аудит.
- 4) Основа аудиторського дослідження – метод порівняння: планових показників з фактично досягнутими, результатів діяльності минулих часів і поточного року, до затвердження програми і після, кращого досвіду і об'єкту перевірки та ін.
- 5) Мета аудиту ефективності полягає у висловленні думки аудитора про достовірність бухгалтерського обліку і бухгалтерської звітності у всіх істотних аспектах (критерій – дотримання законодавства).

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Стандарти державного аудиту США виділяють три види державного бюджетного аудиту: фінансовий аудит, ... та підтвердження відповідності.
- 2) Основна функція Рахункової палати – проведення аудиту ... стану ЄС.
- 3) Контроль рахунків і фінансової політики органів місцевої влади та державних установ проводиться ... рахунковими палатами.
- 4) У Великобританії державний бюджетний аудит поділяється на такі види: ... аудит, аудит ефективності.
- 5) В умовах сьогодення, державний ... аудит є перспективною формою контролю тому, що будь-який власник майна (у даному випадку – держава) має необхідність у достовірній інформації щодо ефективного, якісного і законного управління його активами.

Питання для самоконтролю:

1. На які категорії поділяються стандарти аудиту INTOSAI?
2. Які підходи виділяють у практиці державного аудиту багатьох країн?
3. Які переваги та недоліки має аудит систем контролю?
4. В чому полягають переваги та недоліки аудиту результатів?
5. В чому полягають базові принципи стандартів INTOSAI з аудиту?

6. Яким чином державний фінансовий контроль пов'язаний із державним регулюванням економіки?
7. Назвати основні фактори, які взаємодіють у процесі реалізації цілей?
8. Що таке ефективність у масштабах макроекономічного аналізу?
9. Що є основною відмінністю між економією та ефективністю?
10. Що може бути об'єктом аудиту ефективності?
11. В яких країнах існують найбільш тривалі традиції аудиту ефективності?
12. Через які терміни у міжнародній теорії та практиці державного фінансового контролю розкривають поняття оцінювання діяльності?
13. Які основні категорії аудиту та оцінювання визначено Міжнародною організацією вищих органів фінансового контролю (INTOSAI)?
14. У формі якої моделі представляється адміністративна діяльність?
15. Яким чином оцінюється результативність діяльності?
16. В чому головні відмінності між аудитом фінансової звітності (ревізія або фінансовий аудит) та аудитом ефективності?
17. В чому полягає мета ревізії (інспектування)?
18. В чому полягає мета аудиту законності та достовірності?
19. Що є метою аудиту ефективності?
20. Які методи оцінки можуть застосовуватися при проведенні аудиту ефективності?
21. Що є основними джерелами інформації аудиту ефективності?
22. За якими ознаками і як класифікуються органи виконавчої влади?
23. Що відносять до закладів освіти?
24. Що розуміють під діяльністю установ і організацій державного сектору?

Тема 3. Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з метою та основними завданнями державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, суб'єктами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, основними процедурами та методами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, основними етапами аудиту

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Експертиза – це...
- 2) Ревізія – це...
- 3) Моніторинг – це...
- 4) Дедукція – це...
- 5) Індукція – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Слово „ревізія” виникло від латинського „revisio” – „перегляд”.
- 2) Державний фінансовий контроль реалізується в одній формі на всіх стадіях бюджетного процесу.
- 3) Упродовж 1991–1992 рр. Міністерство фінансів створило власну податкову, бюджетну, митну системи, частково – валютну систему.
- 4) Підрозділи державних цільових та позабюджетних фондів мають право на здійснення державного фінансового контролю.
- 5) Згідно чинного законодавства, здійснювати аудит виконання бюджетних програм має право лише державна аудиторська служба України.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) ... передбачає створення умовної інформаційної моделі на підставі отриманих фактичних параметрів об'єкту аудиту або даних, отриманих непрямым шляхом від аналогу.
- 2) Підготовка до аудиту полягає у ... вивченні питань, пов'язаних з досліджуваною програмою та подальшій розробці програми аудиту.
- 3) За результатами аудиту ефективності програм місцевих бюджетів складається аудиторський ... .
- 4) ... – короткий зміст проведеного аудиту ефективності з описом найважливіших моментів, який призначено для тих, хто не має часу для вивчення всього звіту, але повинен зосередитись на найважливіших його аспектах.
- 5) Аудиторський звіт підписується у ... примірниках, по одному для кожної з сторін.

Питання для самоконтролю:

1. Яким нормативним документом регулюється проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
2. З якою метою здійснюється державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
3. Які типи базових стандартів розрізняють у державному аудиті?

4. Які снують складові аудиту адміністративної діяльності?
5. Якими основними факторами зумовлена необхідність здійснення державного фінансового аудиту за використанням бюджетних коштів в Україні?
2. У чому лягають основні завдання аудиту ефективності виконання бюджетних програм?
3. Хто є суб'єктами державного фінансового контролю?
4. Які суб'єкти державного фінансового контролю відносять до зовнішніх та до внутрішніх?
5. Хто є суб'єктами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
6. Що таке метод державного фінансового аудиту?
7. Які рівні методів пізнання виділяють у методології наукових досліджень?
8. Які методичні прийоми відносяться до загальнонаукових методичних прийомів аудиту ефективності?
9. Які методичні прийоми відносяться до власних методичних прийомів аудиту ефективності?
10. Які методичні прийоми відносяться до основних методичних прийомів державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм відповідно до затверджених Методичних рекомендацій?
11. Які методи порівняння застосовуються на всіх етапах і стадіях аудиту ефективності?
12. Які основні вимоги висуваються до складання анкет?
13. З яких етапів складається процес аудиту ефективності виконання бюджетних програм?
14. Що включає в себе планування державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?

Тема 4. Державний фінансовий аудит державних (регіональних) цільових програм

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основним завданнями аудиту державних (регіональних) цільових програм, етапами державного фінансового аудиту державних (регіональних) цільових програм, методикою проведення аудиту державних (регіональних) цільових програм.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державна цільова програма – це ...
- 2) Паспорт бюджетної програми – це ...
- 3) Загальнодержавні програми – це ...
- 4) Паспорт програми – це ...
- 5) Державний фінансовий аудит державних цільових програм – це ..

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) За своєю спрямованістю державні цільові програми поділяються на: економічні, наукові, науково-технічні, соціальні, національно-культурні, екологічні, оборонні, правоохоронні та інші.
- 2) Проект державної цільової програми розробляється на основі схваленої концепції державним розробником або визначеним ним відповідно до законодавства замовником.
- 3) Документування проведення аудиту здійснюється в усній формі.
- 4) Склад групи державних аудиторів, строки проведення аудиту визначає керівник органу Держаудитслужби відповідно до завдань аудиту.
- 5) Державним замовником державної цільової програми можуть бути центральні органи виконавчої влади, Національна академія наук України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації. Державний замовник здійснює загальне керівництво і контроль за розробленням державної цільової програми та виконанням її заходів і завдань.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) ... державної цільової програми розробляється на основі схваленої концепції державним замовником або визначеним ним відповідно до законодавства розробником
- 2) Аудит державних (регіональних) цільових програм проводиться згідно із затвердженим у встановленому порядку та погодженим із Міністром фінансів ... проведення заходів державного фінансового контролю, що розміщується на офіційному веб-сайті Держаудитслужби.
- 3) У разі ... строку проведення аудиту державних (регіональних) цільових програм державні аудитори зобов'язані пред'явити керівнику об'єкта аудиту чи його заступникові направлення з відміткою про продовження строку його дії.
- 4) За результатами обговорення та узгодження проекту звіту складається ... узгодження за формою згідно з додатком.
- 5) Орган Держаудитслужби проводить ... стану виконання і впровадження пропозицій та рекомендацій, зазначених у звіті, та результатів їх впровадження.

Питання для самоконтролю:

1. Яким чином здійснюється підбір групи працівників для проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
2. У чому полягає підготовка до проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
3. Що включає в себе попередній аудит?
4. Що таке гіпотези аудиту?
5. Що є джерелами інформації при проведенні державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
6. Які основні складові програми аудиторського дослідження?
7. Що є метою планування аудиту бюджетних програм?
8. З яких основних стадій складається другий етап аудиту ефективності виконання бюджетних програм (проведення дослідження)?
9. В якому документі відображаються результати державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
10. Який документ складається при проведенні аудиту ефективності бюджетної програми державного бюджету на регіональному рівні?
11. Яку структуру повинен мати типовий аудиторський звіт?
12. У чому полягає реалізація матеріалів державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?
13. Яким чином здійснюється моніторинг за впровадженням наданих пропозицій і рекомендацій, відображених в аудиторському звіті?
14. Що є критеріями якості здійсненого аудиту ефективності виконання бюджетних програм?
15. Які чинники суттєво впливають на якість державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм?

Тема 5. Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з метою, основними завданнями та етапами державного фінансового аудиту суб'єктів господарювання

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання – це ...
- 2) Планування аудиту – це ...
- 3) Метод аудиту суб'єктів господарювання – це ...
- 4) Макет перевірки – це ...
- 5) Програма аудиту – це...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Перед початком аудиту керівнику суб'єкта господарювання надсилається не пізніше ніж за 5 календарних днів відповідне повідомлення із зазначенням строку аудиту та відповідальних за його проведення посадових осіб.
- 2) Направлення на проведення аудиту діяльності суб'єктів господарювання мають бути виписані на всю тривалість аудиту.
- 3) За результатами опрацювання зібраної інформації керівником групи аудиторів складається звіт аудиту діяльності суб'єктів господарювання, який затверджується керівником органу ДАС або заступником керівника, в разі наділення його відповідними повноваженнями.
- 4) У разі проведення аудиту суб'єкта господарювання, що має структурні підрозділи без права юридичної особи, які розташовані відокремлено, залучення інших регіональних органів ДАС до аудиту цих структурних підрозділів має передбачатися в плані аудиту суб'єкта господарювання.
- 5) Програма аудиту діяльності суб'єктів господарювання затверджується керівником органу ДАС.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Посадова особа органу державної контрольно-ревізійної служби зобов'язана пред'явити керівнику суб'єкта господарювання ... на проведення аудиту, скріплене печаткою відповідного органу, та розписатися в журналі реєстрації перевірок.
- 2) Результатом ... етапу аудиту має стати повне розуміння державним аудитором сфери діяльності та мети існування підприємства
- 3) Кожен додаток до аудиторського звіту є ... і може використовуватися окремо від аудиторського звіту.
- 4) Процес державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання не повинен перевищувати ... календарних днів.
- 5) ... багатьох великих державних підприємств, державних та національних акціонерних компаній тощо можна відшукати в мережі Інтернет або в будь-якій інформаційно-пошуковій системі.

Питання для самоконтролю:

1. Яким нормативним документом затверджено порядок проведення органами ДАС державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?

2. У чому полягає рівень управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання?
3. За скільки днів перед початком аудиту керівнику суб'єкта господарювання надсилається відповідне повідомлення із зазначенням строку аудиту та відповідальних за його проведення посадових осіб?
4. Що таке направлення на проведення аудиту?
5. Який період може становити термін проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
6. Що є метою державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
7. Що є основними завданнями державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
8. З яких етапів складається процес державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
9. Що таке планування аудиту?
10. Яку інформацію досліджують аудиторів у період підготовки до аудиту?
11. Які стадії включає процес планування аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
12. Яку структуру повинен мати план державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
13. Що таке метод аудиту суб'єктів господарювання?
14. Які методичні прийоми відносяться до основних методичних прийомів державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
15. На перевірку яких основних напрямів діяльності об'єкта аудиту повинна бути спрямована аудиторська перевірка суб'єктів господарювання?
16. Що є метою другого етапу аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
17. Що є основними складовими фінансового аналізу діяльності підприємства?
18. Які джерела інформації використовуються аудитором для аналізу суб'єкта господарювання?
19. Що є основними завданнями аналізу фінансово-господарської діяльності об'єкта аудиту (суб'єкта господарювання) та ефективності використання його активів?
20. Ким та виходячи із яких обставин визначаються процедури проведення аналізу фінансово-господарської діяльності та його обсяг?
21. Що таке система внутрішнього контролю суб'єкта господарювання та що вона включає в себе?
22. Що таке система бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання?
23. Що включає контрольне середовище суб'єкта господарювання?
24. Що таке засоби внутрішнього контролю?
25. У чому полягають процедури внутрішнього контролю суб'єкта господарювання?
26. У скільки етапів здійснюється вивчення та оцінка системи внутрішнього контролю, контрольного середовища та окремих засобів контролю суб'єкта господарювання?
27. В яких випадках аудитор надає позитивну та умовно-позитивну оцінку системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання?
28. Яка система внутрішнього контролю суб'єкта господарювання заслуговує на негативну оцінку аудитора?
29. Що таке програма аудиту суб'єкта господарювання та які існують вимоги до неї?
30. Що таке „макет аудиту” та що він у себе включає?
31. Що таке фактори ризику?
32. Які основні зовнішні фактори ризику впливають на діяльність суб'єкта господарювання?
33. Що є найтипівішими внутрішніми факторами ризику?
34. Що таке дохід суб'єкта господарювання?
35. Які джерела інформації використовуються аудитором для виявлення ризикових операцій по формуванню доходів підприємства?
36. Що таке витрати суб'єкта господарювання та що відносять до їх складу?

37. Що включається до складу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) суб'єкта господарювання?
38. Який документ складається за результатами аудиту кожного фактору ризику?
39. Який документ складається за результатами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання?
40. Яку структуру повинен мати типовий аудиторський звіт?

Тема 6. Державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з метою та основними завданнями державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, організацією та основними методичними прийомами його проведення.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державний контроль за дотриманням бюджетного законодавства – це ...
- 2) Місцеві бюджети – це ...
- 3) Методика державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів – це ...
- 4) Бюджетний процес – це ...
- 5) Критерії ефективності – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Основною метою управління регіоном в сучасних умовах є розробка і проведення такої політики, яка забезпечить зростання виробництва, його стабілізацію і розвиток в інтересах задоволення потреб населення.
- 2) Одним із основних завдань бюджетної політики країни є зменшення питомої ваги місцевих бюджетів у Зведеному бюджеті України.
- 3) Бюджетний контроль організовується на принципах, які є складовими загальних принципів державного фінансового контролю.
- 4) Методика аудиту виконання бюджету суттєво відрізняється від інших форм аудиту.
- 5) Аудит виконання бюджету не може проводитись за участю фахівців Міністерства фінансів України, органів державної податкової служби, фінансових управлінь державних адміністрацій та інших органів державного фінансового контролю.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Об'єктом бюджетного процесу виступають ... і видатки бюджетів.
- 2) Здійснюючи аудит виконання бюджету, аудитори вибирають та застосовують прийоми і ... , які відповідають конкретним обставинам.
- 3) Аудиторський звіт виконання бюджету може виноситись на розгляд ... місцевої державної адміністрації та сесії відповідної ради, а у випадку проведення аудиту виконання бюджету області – і Міністерства фінансів.
- 4) Аналіз виконання видатків бюджету доцільно проводити ... за загальним та спеціальним фондами, при цьому доцільно провести порівняння затверджених обсягів видатків із потребою у бюджетних коштах.
- 5) Планування ревізій фінансово-господарської діяльності виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, крім охоплених одночасно з аудитом, здійснюється ... відділами за погодженням з регіональним контрольно-ревізійним управлінням в загальному порядку.

Питання для самоконтролю:

1. Що є об'єктами та суб'єктами бюджетного процесу?
2. Що можна віднести до основних завдань управління регіоном?

3. Якими є основні завдання бюджетної політики?
4. Що є одним із найважливіших принципів бюджетної системи України?
5. Чим забезпечується самостійність місцевих бюджетів в Україні?
6. В чому полягає державний контроль за дотриманням бюджетного законодавства?
7. Що визнається бюджетним правопорушенням згідно Бюджетного кодексу України?
8. Які є основні завдання бюджетного контролю?
9. На які об'єкти спрямований внутрішній бюджетний контроль?
10. Що є основним об'єктом бюджетного контролю?
11. Чим зумовлена необхідність розвитку державного фінансового контролю за управлінням коштами місцевих бюджетів?
12. В чому полягає економічна сутність місцевих бюджетів?
13. З якою метою проводиться аудит місцевого бюджету?
14. Що є основними завданнями державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів?
15. Що є предметом аудиту місцевих бюджетів?
16. Що можна віднести до об'єктів аудиту місцевих бюджетів?
17. Яким повинен бути період державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів?
18. За участю фахівців яких органів може проводитись аудит виконання місцевих бюджетів?
19. Від чого залежить якість та ефективність проведення аудиту виконання місцевих бюджетів?
20. Що таке методика державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів та які елементи вона містить?
21. Що таке критерії ефективності?
22. Яким чином можна класифікувати показники аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів?
23. Що може бути джерелами інформації для розрахунку критеріїв і показників аудиту ефективності виконання місцевих бюджетів?
24. Які основні прийоми та процедури застосовують державні аудитори при проведенні державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів?
25. Що таке бюджетний процес?
26. Дослідження яких питань містить аудит виконання місцевих бюджетів?
27. З яких основних етапів складається процес державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів?
28. Що включає в себе попередній аудит виконання місцевого бюджету?
29. Що є метою збору фонові інформації при попередньому аудиті місцевого бюджету?
30. Що є джерелами фонові інформації?
31. За якими показниками здійснюється аналіз виконання затверджених обсягів доходів досліджуваного бюджету?
32. Яким чином здійснюється аналіз виконання видатків досліджуваного бюджету?
33. Що може бути проблемою аудиту виконання місцевого бюджету?
34. Яка інформація наводиться у програмі аудиту виконання місцевого бюджету?
35. Яку перевірку доцільно провести при дослідженні проблем у виконанні доходної частини місцевого бюджету та доведенні причин їх існування?
36. Які процедури доцільно виконати аудиторам при дослідженні проблем у виконанні видаткової частини місцевого бюджету та доказі причин їх існування?
37. Яким чином здійснюється оцінка впливу стану фінансової дисципліни на виконання досліджуваного бюджету?
38. Яку структуру має типовий аудиторський звіт, що складається за результатами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів?
39. Ким приймається рішення щодо оприлюднення аудиторського звіту за результатами аудиту виконання місцевих бюджетів?

40. Яким чином здійснюється реалізація матеріалів аудиту виконання місцевого бюджету?

Тема 7. Державний фінансовий аудит інвестиційних проектів

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттям державного фінансового аудиту інвестиційних проектів, основними завданнями аудиту інвестиційних проектів, етапами проведення та методикою проведення аудиту інвестиційних проектів

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державний фінансовий аудит інвестиційних проектів – це ...
- 2) Інвестиції – це ...
- 3) Інвестиційна діяльність – це ...
- 4) Інвестиційний проект – це ...
- 5) Інвестори – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Інвестиційний проект оформлюється у вигляді планово-розрахункових документів, необхідних та достатніх для обґрунтування інвестування, організації та управління роботами з реалізації проекту в межах визначених вартості та терміну його реалізації.
- 2) До інвестиційного проекту не може включатися проект будівництва, розроблений відповідно до законодавства.
- 3) Об'єктом інвестиційної діяльності може бути будь-яке майно.
- 4) Під час проведення аудиту інвестиційних проектів не можуть залучатись на договірних засадах кваліфіковані фахівці.
- 5) Результати аудиту інвестиційних проектів можуть оприлюднюватися у засобах масової інформації.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) ... (інвесторами і учасниками) інвестиційної діяльності можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави.
- 2) ... діяльністю є сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій.
- 3) Документування проведення аудиту інвестиційних проектів здійснюється в ... формі.
- 4) Програма аудиту складається ... аудиту інвестиційних проектів та подається на затвердження керівникові органу Держаудитслужби або його заступнику.
- 5) Керівник аудиту інвестиційних проєктів протягом ... робочих днів з дня підписання протоколу узгодження складає та підписує по одному примірнику звіту для органу Держаудитслужби та кожного об'єкта аудиту.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте характеристику змісту аналізу інвестиційних проектів.
2. Що є метою аналізу інвестиційних проектів?
3. У чому полягають завдання аналізу інвестиційних проектів?
4. Розкрийте основні напрями організації аудиту інвестиційних проектів.

5. Дайте характеристику організаційно-інформаційної моделі аудиту інвестиційних проектів.
6. Дайте характеристику методичного забезпечення аудиту інвестиційних проектів.
7. За якими показниками оцінюється інтенсивність аудиту інвестиційних проектів?
8. З якою метою проводиться аудит місцевого бюджету?
9. Що є основними завданнями державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів?
  10. Що є предметом аудиту інвестиційних проектів?
  11. Що можна віднести до об'єктів аудиту інвестиційних проектів?
  12. Яким повинен бути період державного фінансового аудиту інвестиційних проектів?
  13. За участю фахівців яких органів може проводитись аудит інвестиційних проектів?
  14. Від чого залежить якість та ефективність проведення аудиту інвестиційних проектів?
  15. Що таке методика державного фінансового аудиту інвестиційних проектів?
  16. Яким чином можна класифікувати показники аудиту інвестиційних проектів?
  17. Що може бути джерелами інформації аудиту інвестиційних проектів?
  18. Які основні прийоми та процедури застосовують державні аудитори при проведенні державного фінансового аудиту інвестиційних проектів?
  19. Дослідження яких питань містить аудит інвестиційних проектів?
  20. З яких основних етапів складається процес державного фінансового аудиту інвестиційних проектів?
    21. Що включає в себе попередній аудит інвестиційних проектів?
    22. Що є метою збору фонові інформації при попередньому аудиті інвестиційних проектів?
      23. Що є джерелами фонові інформації?
      24. За якими показниками здійснюється аналіз інвестиційних проектів?
      25. Яким чином здійснюється аналіз виконання інвестиційних проектів?
      26. Що може бути проблемою аудиту інвестиційних проектів?
      27. Яка інформація наводиться у програмі аудиту інвестиційних проектів?

Тема 8. Державний фінансовий аудит Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттям державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, основними завданнями державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, плануванням та організацією аудиту, проведенням аудиту, звітуванням за результатами аудиту.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державний фінансовий аудит Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування – це ...
- 2) Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це ...
- 3) Страховий стаж – це ...
- 4) Страховий випадок – це ...
- 5) Пенсійний фонд – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Страхувальниками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням є роботодавці та застраховані особи, якщо інше не передбачено законами України.
- 2) Резерв коштів Пенсійного фонду складається з резерву коштів для поточних потреб та резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду в майбутніх періодах, які зараховуються на окремі субрахунки одного рахунку Пенсійного фонду.
- 3) Порядок формування та використання резерву коштів Пенсійного фонду не встановлюється правлінням Пенсійного фонду.
- 4) Аудитори, які проводять аудиторську перевірку суб'єктів системи накопичувального пенсійного забезпечення, не мають відповідати вимогам, встановленим Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".
- 5) Один і той самий аудитор не може проводити щорічну аудиторську перевірку суб'єктів накопичувальної системи пенсійного страхування більш як два роки підряд.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного ... можуть формуватися виключно у результаті проведення операцій, пов'язаних із здійсненням накопичувального пенсійного страхування
- 2) Пенсійні активи не можуть формуватися за рахунок ... , отриманих на підставах, що суперечать законодавству.
- 3) До річної звітності, що подається Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку виконавча дирекція Пенсійного фонду, компанії з управління активами і зберігач обов'язково додають копію аудиторського ... .
- 4) Планова аудиторська перевірка діяльності Накопичувального фонду, компаній з управління активами, зберігача Накопичувального фонду, виконавчої дирекції Пенсійного фонду (у

частині адміністрування Накопичувального фонду), радника з інвестиційних питань проводиться ... раз(и) на рік за рахунок осіб, які перевіряються.

- 5) Облік надходжень і витрат коштів Пенсійного фонду здійснюють ... органи Пенсійного фонду.

Питання для самоконтролю:

1. Яким нормативним документом регулюється проведення державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  2. З якою метою здійснюється державний фінансовий аудит Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  3. Які типи базових стандартів розрізняють у державному аудиті?
  4. Які снують складові аудиту адміністративної діяльності?
  5. Якими основними факторами зумовлена необхідність здійснення державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  6. У чому полягають основні завдання аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  7. Хто є суб'єктами державного фінансового контролю?
  8. Хто є суб'єктами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  9. Що таке метод державного фінансового аудиту?
  10. Які рівні методів пізнання виділяють у методології наукових досліджень?
  11. Які методичні прийоми відносяться до загальнонаукових методичних прийомів аудиту ефективності?
  12. Які методичні прийоми відносяться до власних методичних прийомів аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  13. Які методи порівняння застосовуються на всіх етапах і стадіях аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  14. Які основні вимоги висуваються до складання анкет?
  15. З яких етапів складається процес аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  16. Що включає в себе планування державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
  17. Яку структуру повинен мати типовий аудиторський звіт?
  18. У чому полягає реалізація матеріалів державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування?
- Яким чином здійснюється моніторинг за впровадженням наданих пропозицій і рекомендацій, відображених в аудиторському звіті?

Тема 9. Державний фінансовий аудит використання інформаційних технологій

Мета: ознайомлення здобувачів вищої освіти з державним фінансовим аудитом використання інформаційних технологій, сутністю та нормативно-правовим регулюванням, основними завданнями аудиту, етапами державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій.

1. Дайте визначення термінам.

- 1) Державний фінансовий аудит використання інформаційних технологій -це ...
- 2) Конфіденційність (ексклюзивність) – це ...
- 3) Доступність (безперервність) – це ...
- 4) Аудит заходів контролю – це ...
- 5) Судовий аудит – це ...

2. Визначте чи є правильним твердження. (Так або ні)

- 1) Держаудитслужба здійснює ІТ-аудит переважно щодо великих та середніх суб'єктів господарювання, які їй підконтрольні та які у своїй діяльності використовують інформаційні технології..
- 2) ІТ-аудити є ключовим компонентом для забезпечення якості інформаційних систем та прикладного програмного забезпечення.
- 3) Професія ІТ-аудитора не вимагає спеціального досвіду у сфері інформаційних технологій та з питань забезпечення організації управлінською інформацією.
- 4) Окремо ІТ-аудит проводиться дуже часто.
- 5) ІТ-аудитори повинні володіти інформацією про вартість ІТ та спеціальними навичками у деяких сферах прикладного програмного забезпечення.

3. Вставте пропущене слово.

- 1) Т-аудитор оцінює один чи більше аспектів якості ... аудиту, в т.ч. управління ІТ процесом.
- 2) ... слід – обробка історії заходів контролю, яка дає керівництву можливість визначати транзакції та події, які записуються шляхом відстеження транзакцій від джерела до видачі даних та у зворотному порядку.
- 3) Збір аудиторських ... здійснюється за допомогою застосування відповідних засобів для відновлення захисту від таких пристроїв, як кишенькові електронні помічники (PDAs), мобільні телефони тощо, які можуть бути використані для незаконних дій.
- 4) Розрізняють дві широкі групи ... контролю інформаційних систем, зокрема: загальні заходи контролю та заходи контролю за прикладними програмами
- 5) Однією з цілей заходів контролю за прикладними програмами полягає у забезпеченні того, що збережені дані ... та вичерпні.

Питання для самоконтролю:

1. Актуальність ІТ-аудиту, завдання ІТ-аудитора.

2. IT-аудит: термінологія і визначення.
3. Об'єкти IT-аудиту.
4. Аспекти якості.
5. Типові для державних установ види IT-аудиту.
6. Основи IT-аудиту.
7. Набір інструментів IT-аудиту для конкретних завдань
8. Попереднє дослідження об'єкта аудиту
9. Проведення аудиту та аналіз.
10. Звітування за результатами IT-аудиту
11. Відстеження результатів впровадження аудиторських рекомендацій
12. Яким чином здійснюється підбір групи працівників для проведення державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій?
13. У чому полягає підготовка до проведення державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій?
14. Що включає в себе попередній аудит?
15. Що таке гіпотези аудиту?
16. Що є джерелами інформації при проведенні державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій?
17. Які основні складові програми аудиторського дослідження?
18. Що є метою планування аудиту використання інформаційних технологій?
19. З яких основних стадій складається другий етап аудиту використання інформаційних технологій?
20. В якому документі відображаються результати державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій?

РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА: РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Конституція України від 26.06.1996 р. зі змінами та доповненнями. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2940-12 (зі змінами та доповненнями) URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97-ВР (зі змінами та доповненнями) URL: www.zakon.rada.gov.ua
5. Про міжбюджетні відносини між районним бюджетом та бюджетами територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань: Закон України від 01.07.2004 р. № 1953-IV URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
7. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 15.12.2004 р. №2237-IV URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
8. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС: Закон України від 18.03.2004 р. №1629-IV URL: <http://www.liga.net>
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII URL: <http://www.liga.net>
10. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III URL: <http://www.liga.net>
11. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
12. Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 266. URL: <http://www.liga.net>
13. Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 № 1673 URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
14. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 р. №1017. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
15. Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна: Постанова Кабінету Міністрів від 29.10.2006 р. №1673. URL: <http://www.liga.net>
16. Про стратегію економічного і соціального розвитку України „Шляхом європейської інтеграції” на 2004-2015 роки: Указ Президента України від 28.04.2004 р. № 493/2004 URL: <http://www.liga.net>
17. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі”: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. №538-р. URL: <http://www.liga.net>
18. Про затвердження Порядку планування заходів державного фінансового контролю Державною аудиторською службою та її міжрегіональними територіальними органами Кабінету Міністрів України від 08.08.2001 № 955.URL : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558> www.zakon.rada.gov.ua
19. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення органами

- державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: Наказ Головки КРУ України від 15.12.2005 р. № 444 URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
20. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту державних (регіональних) цільових програм: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 692 // Електронний ресурс. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
  21. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту інвестиційних проектів Постанова Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. № 740. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
  22. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1147 <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
  23. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій Постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 517 <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
  24. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 252 URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
  25. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 578): Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 р. № 698 URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/84558>
  26. Про затвердження Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів: Наказ Головки КРУ України від 13.03.2007 р. № 50 URL: <http://www.liga.net>
  27. Про затвердження Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним та місцевими бюджетами: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2001 р. № 1195 URL: <http://www.liga.net>
  28. Про затвердження Методики розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів між районним бюджетом та бюджетами міст районного значення, сіл, селищ: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2003 р. № 1994 URL: <http://www.liga.net>
  29. Про бюджетну класифікацію та її запровадження: наказ Міністерства фінансів України від 27.12.2001 р. № 604 URL: <http://www.liga.net>
  30. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затверджені наказом Міністерства економіки України від 04.12.2006 р. № 367 URL: <http://www.liga.net>
  31. Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державного казначейства, План рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, Інструкцію про відкриття аналітичних рахунків

- для обліку операцій по виконанню бюджетів в системі Державного казначейства, затверджені наказом Державного казначейства від 28.11.2000 р. № 119 URL: <http://www.liga.net>
32. Про затвердження порядку взаємодії між органами Державного казначейства України та державної податкової служби України в процесі виконання державного та місцевого бюджетів за доходами: Наказ Державного казначейства України та Державної податкової служби України від 25.04.2002 р. № 74/194 URL: <http://www.liga.net>
  33. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Державного казначейства України від 01.11.2002 р. № 205. URL: <http://www.liga.net>
  34. Про вдосконалення контролю за виконанням місцевих бюджетів: Наказ Головки КРУ від 25.10.2007 р. № 245 URL: <http://www.liga.net>
  35. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі: Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2001 р. № 574 URL: <http://www.liga.net>
  36. Про паспорти бюджетних програм: Наказ Міністерство Фінансів України 29.12.2002 № 1098. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 січня 2003 р. за № 47/7368 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 687 (z1462-04) від 01.11.2004 р., № 363 (z0516-06, z0517-06) від 14.04.2006 р.} URL: <http://www.liga.net>
  37. Правила складання звітності про виконання місцевих бюджетів, затверджені наказом Державного казначейства України від 08.10.2004 р. № 173 URL: <http://www.liga.net>

Додаткові:

38. Барабаш Н.С. Удосконалення системи державного фінансового контролю / Н.С. Барабаш, М.О. Никонович // Фінансовий контроль. –2019. № 3 – с.44-47.
39. Бариніна-Закірова М.В. Зарубіжний досвід організації державного фінсового контролю за використанням державного майна / М.В. Бариніна-Закірова // Контроль за використанням державного майна: сучасний стан і напрями вдосконалення: матеріали науково-практичної конференції. – К.: Піраміда, 2019. – С. 78 – 95.
40. Величко О. Регулювання у сфері бухгалтерського обліку та аудиту в ЄС та перспективи адаптації законодавства України / О. Величко, С. Голов, С. Зубілевич, В. Костюченко, В. Легка, В. Пархоменко, С. Прилипко / – К.: Центр європейського та порівняльного права, 2018. – 584 с.
41. Вайс К.Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / К.Г. Вайс / Пер. з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської; наук. ред. пер. О. Кілієвич. – К.: Основи, 2009. – 671 с.
42. Грибовський О.В. Ефективність – складова успіху, або як запроваджуються пропозиції аудиторів / О.В. Грибовський // Фінансовий контроль, 2018 – №6. – С. 17–20.
43. Дрозд І. Шляхи удосконалення муніципального фінансового контролю / І. Дрозд // Економіст. – 2018. – №10. – С. 42–47.
44. Збірник досліджень ефективності виконання державних програм. – К., 2018. – 103 с.
45. Збірник досліджень з ефективності роботи державних організацій України. – Київ, 2019. – 103 с
46. Публічний звіт за 2021 рік «Про діяльність аудиторської служби України».

URL: <https://dasu.gov.ua>

47. Рубан Н.І., Рябчук О.Г. Державний фінансовий аудит Навчальний посібник / Н.І., Рубан, О.Г.Рябчук / – Ірпінь : НУДПСУ, 2012. – 284 с.
48. Стандарти з аудиту державних фінансів INTOSAI. К.: НДФІ, – 2015. – 156с.

Міжнародні видання:

49. International Standards of Supreme Audit Institutions. URL: <http://www.issai.org/introduction/>
50. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, International Auditing and Assurance Standards Board, Volume 1. Edition 2019. - 982 p.
51. International Organization of Supreme Audit Institutions: URL: <http://www.intosai.org/about-us.html>
52. Lima Declaration URL: <http://www.intosai.org/documents/intosai/general/declarations-of-limaand-mexico>
53. Auditing in public institution / Macarie Felicia Cornelia. – Bucuresti : Tritonic Books, 2018. – 220 p. – Available from : <http://www.apubb.ro/wpcontent/uploads/2011/02/Auditing-in-Public-Institutions-Suport-de-curs.pdf>.
54. Rittenberg L. The Politics of Internal Auditing / Dr. Larry Rittenberg and Patty Miller. – The IIA Research Foundation, 2015. – 150 p. Available from : <https://www.theiia.org/bookstore/product/the-politics-ofinternal-auditing-1881>.
55. Internal Audit an investment in assurance and business improvement : Better Practice Guide. – Commonwealth of Australia, 2019. – 83 p. – Available from : http://www.anao.gov.au/~/_media/Files/Better%20Practice%20Guides.
56. MacRae E. Nine Elements Required for Internal Audit Effectiveness in the Public Sector / Elizabeth MacRae, CGAP; Diane van Gils, Ph.D. – The IIA Research Foundation, 2014. – 49 p. – vailable from : <https://www.theiia.org/book>.
57. Nevila KIRI. Internal Audit as a Preventive Tool Against corruption in Public Institutions / Nevila KIRI, Pranvera DIBRA Albanian Case // Economics 213 Questions, Issues and Problems, P. 107-114. – Available from : <http://www.irisro.org/economics2014january/24KiriNevila-PranveraDibra>.
58. Pirotta Godfrey A. Guardian of the Public Purse: A History of State Audit in Malta, 1800-2000 / Godfrey A. Pirotta, Edward Warrington. – National Audit Office, 2001. – 125 p. – Available from : <https://books.google.com.ua/books>.
59. Pitt S. A. Internal Audit Quality : Developing a Quality Assurance and Improvement Program / Sally-Anne Pitt. – John Wiley & Sons, 2014. – 400 p.
60. The effectiveness of internal audit in central government / Session 2012-13, 20 JUNE 2012 HM Treasury Available from: <http://www.nao.org.uk/wpcontent/uploads/2012/06/121323.pdf>

Інформаційні ресурси Інтернет:

61. International Federation of Accountants, IFAC. URL: <https://www.ifac.org>.
62. The Court's Communication Policies and Standards. URL: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandadsGuidelines.aspx>.
63. Cour des Comptes. URL: <https://www.ccomptes.fr/fr>.
64. National Audit Office, NAO. URL: <https://www.nao.org.uk>.
65. State Audit in the European Union, NAO. URL: <https://www.nao.org.uk/report/state-audit-in-the-european-union>.
66. Measuring the performance of government departments. URL: <https://www.nao.org.uk/report/measuring-the-performance-of-government-departments>.

67. Swedish National Audit Office (SNAO) – Riksrevisionen.
URL: <https://www.riksrevisionen.se/en/about-the-swedish-nao.html>.
68. Public Audit Act, 2001. URL:
<http://www.legislation.govt.nz/act/public/2001/0010/latest/DLM88541.html>.
69. Рахункова палата Нової Зеландії. URL: <https://oag.govt.nz>.
70. Office of the Auditor General. URL: <http://www.oag.go.ug>.
71. Audit New Zealand. URL: <https://www.auditnz.govt.nz>.
72. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/>
73. Державна казначейська служба України URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
74. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
75. Державна податкова служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
76. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
77. Нормативні акти України. URL: <http://www.nau.kiev.ua/>
78. Рахункова палата України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/>
79. Сервер Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>